

“Nieuwe wegen naar bekende vragen”

Een inventarisatie van vraagpatronen in de sport

**Diopter – Janssens & Van Bottenburg
In opdracht van NISB**

Colofon

Titel "Nieuwe wegen naar bekende vragen"

Subtitel 'Een inventarisatie van vraagpatronen in de sport'

Auteurs

Susan Smit en Jan Janssens (Diopter – Janssens & Van Bottenburg)

Projectbegeleiding

Hans Arends (NISB/SPIN-projectteam)

Opmaak/lay-out

Ingrid van Doorn (NISB)

Productie omslag

Leon Hoenen, bureau voor creatieve communicatie. St. Odilënberg

Productie binnenwerk

Presikhaaf Grafische Diensten

Nederlands Instituut voor Sport en Beweging (NISB)

Postbus 32

6800 AA Arnhem

telefoon: 026 – 48 33 800

fax: 026 – 48 33 890

e-mail: info@nisb.nl

www.nisb.nl

Mei 2002

Het project Sportinfrastructuur (SPIN)

Het project SPIN is bedoeld om te komen tot een transparante, effectieve en efficiënte sportinfrastructuur in Nederland. Het project heeft betrekking op de organisatorische (niet-fysieke) infrastructuur en betreft in wezen de organisatie van de dienstverlening van sportaanbieders aan sporters en van ondersteuners aan sportaanbieders. Daarbij richt SPIN zich op de georganiseerde, anders-georganiseerde en ongebonden sportbeoefening.

Task Force

De opdrachtgevers van SPIN zijn de landelijke beleidspartners: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, NOC*NSF, Interprovinciaal Overleg (IPO), Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en Nederlands Instituut voor Lokale Sport & Recreatie (LC). Vertegenwoordigers van deze organisaties vormen de Task Force SPIN en begeleiden het project. De coördinatie en uitvoering van het project is in handen van het Nederlands Instituut voor Sport en Beweging (NISB).

SPIN-projectteam

Het SPIN-projectteam bestaat uit:

Jaap de Graaf (projectleider)

Hans Arends (projectmedewerker)

Ingrid van Doorn (secretaresse)

Inhoudsopgave

	pagina
1. Inleiding	4
2. Index 'Vraagpatronen in de sport'	7
3. Vraagpatronen	10
3.1 Sporters	10
3.2 Kader	15
3.3 Organisatievorm en –structuur	18
3.4 Beleid	20
3.5 Accommodatie	22
3.6 Openbare ruimte	25
3.7 Clubhuis	26
3.8 Activiteiten en evenementen	28
3.9 Calamiteiten	31
3.10 Materiaal	32
3.11 Financiën	33
3.12 Administratie	38
3.13 Communicatie	39
3.14 Waarden en normen	14
3.15 Gezondheid	44

Bijlagen

Bijlage 1	Deelnemers expertmeeting
Bijlage 2	Verenigingsbestuurders en sportbuurtwerkers betrokken bij de inventarisatie

1. Inleiding

Voor u ligt het rapport 'Nieuwe wegen naar bekende vragen'. Een inventarisatie van vraagpatronen in de sport.

Deze inventarisatie van vraagpatronen in de sport is in opdracht van het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) samengesteld door Diopter-Janssens & Van Bottenburg bv. De inventarisatie maakt onderdeel uit van een (deel)project waarbij gewerkt wordt aan de samenstelling van een (digitale) vraaggerichte productencatalogus voor de sport, in het kader van het project Sportinfrastructuur (SPIN)

De productencatalogus is een nuttig instrument voor functionerende sportservicepunten, ledenservices van sportbonden en andere (sport)organisaties hun dienstverlening meer vraaggericht willen gaan inrichten. Als zodanig levert de productencatalogus een bijdrage aan de een tweetal doelstellingen van het SPIN-project: effectieve en efficiënte dienstverlening.

Doel van het (deel)project 'productencatalogus'

Doel van het (deel)project, de naam zegt het al, is de samenstelling van een (digitale) vraaggerichte productencatalogus voor de sport. Deze catalogus moet de medewerker van een sportservicepunt of sportbond helpen op een eenvoudige en snelle wijze producten en diensten te vinden die mogelijk een antwoord zijn of geven op vragen van sportaanbieders of sporters. De productencatalogus biedt ondersteuningsorganisaties (onder andere provinciale sportraden en koepels) de mogelijkheid inzicht te krijgen in elkaars aanbod van producten en diensten.

In eerste instantie concentreert de samenstelling van de productencatalogus zich op landelijke sporttakoverstijgende producten en diensten en de vragen van sportverenigingen en wijk- en buurtsportorganisaties.

Waarom een inventarisatie van vraagpatronen?

Een vraagpatroon zijn vragen en behoeften die vanuit het perspectief van de klant onderling samenhangen. De vragen en behoeften kunnen verwijzen naar producten en diensten van verschillende organisaties en organisatieonderdelen. Voorbeelden van vraagpatronen zijn 'opleiding en bijscholing van kader' en 'werving en behoud van leden'.

Vragen van sportverenigingen en wijk- en buurtsportorganisaties zijn bekend, maar clustering had nog niet plaatsgevonden. Met deze inventarisatie is nu een belangrijke bouwsteen voor de ontwikkeling van een vraaggerichte productencatalogus voor de sport klaar.

Hoe is de inventarisatie tot stand gekomen?

Het overzicht is tot stand gekomen door de bestudering van diverse schriftelijke bronnen:

- een overzicht van de producten en diensten van sportorganisaties
- een aandachtspuntenlijst uit het periodieke overleg van bondsdirecteuren;
- een aantal productbeschrijvingen uit de productencatalogus in wording;
- informatie rond Overheidsloket 2000;
- enkele recente jaargangen van sportvakbladen;
- NOC*NSF Verenigingsmonitor;
- het handboek Kwali-tijd voor de sportvereniging.

Naast literatuuronderzoek is een expertmeeting georganiseerd met diverse verenigingsondersteuners van sportbonden, provinciale sportraden, koepels en sportservicepunten. Met behulp van hun bijdrage en inbreng is getracht om het overzicht zo volledig mogelijk te maken.

Om de vraagpatronen te toetsen op de praktische bruikbaarheid ervan, is het overzicht tevens voorgelegd aan een dertigtal verenigingsbestuurders en sportbuurtmedewerkers. Daarnaast zijn reeds bestaande initiatieven op het gebied van vraagpatronen in de sport geraadpleegd. Tenslotte is geput uit eigen praktijkervaringen en de gedachtewisselingen tussen SPIN en Diopter.

In de samenstelling van het vraagpatronen-overzicht zijn de volgende keuzes gemaakt:

- als doelgroep is uitgegaan van sportverenigingen en wijk- en buurtsport organisaties;
- de vraagpatronen en vragen kennen een beperkte concretisering / uitwerking;
- de vragen zijn in telegramstijl geformuleerd;
- er is overlap tussen de onder de vraagpatronen en thema's gestelde vragen.

Uiteraard zijn de vraagpatronen in de sport dynamisch. Net als de sportwereld zelf zal dit overzicht dan ook continu aan veranderingen onderhevig zijn.

Het vervolg

In 2001 zijn producten en diensten van (sport)organisaties geïnventariseerd (het rapport 'Inzicht krijgen door inzicht geven'). De vraagpatronen in de sport, die nu in kaart zijn gebracht vormen de tweede bouwsteen voor de te ontwikkelen productencatalogus. Vanaf juni 2002 krijgt de ontwikkeling van de productencatalogus een vervolg. De planning is dat eind 2002 de realisatie een feit is.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is een index opgenomen van de 15 vraagpatronen die zijn geïnventariseerd Per vraagpatroon zijn tevens de subthema's vermeld.

In hoofdstuk 3 staan de vraagpatronen en de subthema's. Per subthema staan vervolgens de geformuleerde vragen vermeld.

"Nieuwe wegen naar bekende vragen"

In de twee bijlagen zijn de personen en organisaties opgenomen die deelgenomen hebben aan de expertmeeting (bijlage 1) en die feed back hebben gegeven op de inventarisatie (bijlage 2)

2. Index vraagpatronen in de sport

1. Sporters

- 1.1 Werving en behoud
- 1.2 Diversiteit
 - 1.2.1 Jeugd
 - 1.2.2 Volwassenen (mid-life)
 - 1.2.3 Ouderen
 - 1.2.4 Allochtonen
 - 1.2.5 Vrouwen
 - 1.2.6 Homoseksuelen
 - 1.2.7 Mensen met een handicap of chronische aandoening

2. Kader (vrijwilligers en betaalde krachten)

- 2.1 Werving en selectie
- 2.2 Begeleiding en aansturing
- 2.3 Opleiding en bijscholing
- 2.4 Vergoedingen vrijwilliger kader
- 2.5 Betaalde krachten
- 2.6 Gesubsidieerde arbeidskrachten (i/d banen)
- 2.7 Arbeidsomstandigheden

3. Organisatievorm en -structuur

- 3.1 Rechtspersoon
- 3.2 Organisatiestructuur
- 3.3 Fusie, samenwerking en ontvlechting

4. Beleid

- 4.1 Beleidsvorming
- 4.2 Beleidsthema's
 - 4.2.1 Prestatie - recreatie
 - 4.2.2 Professionalisering
 - 4.2.3 Maatschappelijke dienstverlening
 - 4.2.4 Privatisering
 - 4.2.5 Fusie, samenwerking en ontvlechting

5. Accommodatie

- 5.1 Huur en verhuur
- 5.2 Aankoop, nieuwbouw en verbouw
- 5.3 Onderhoud en renovatie
- 5.4 Beheer en exploitatie
- 5.5 Privatisering
- 5.6 Energie en milieu
- 5.7 Veiligheid
- 5.8 Belastingen

- 6. Openbare ruimte**
 - 6.1 Verkeer en vervoer
 - 6.2 Medegebruik openbare wegen, paden, bossen, parken, water enz.

- 7. Clubhuis (kantine, horeca)**
 - 7.1 Exploitatie en beheer
 - 7.2 Vergunningen en verplichtingen
 - 7.3 Inrichting
 - 7.4 In- en verkoop

- 8. Activiteiten en evenementen**
 - 8.1 Sportactiviteiten
 - 8.2 Nevenactiviteiten
 - 8.3 Evenementen
 - 8.4 Internationale contacten
 - 8.5 Jubilea en kampioenschappen

- 9. Calamiteiten**
 - 9.1 Diefstal, vandalisme en fraude
 - 9.2 Brand- en stormschade
 - 9.3 Gevaarlijke stoffen
 - 9.4 Ernstige ziekte en overlijden

- 10. Materiaal**
 - 10.1 Aanschaf
 - 10.2 Onderhoud
 - 10.3 Huren en lenen

- 11. Financiën**
 - 11.1 Financiële administratie
 - 11.2 Financieel beheer
 - 11.3 Financiële controle
 - 11.4 Contributies, donaties en entreegelden
 - 11.5 Vergoeding en salariering
 - 11.6 Accommodatielasten
 - 11.7 Sponsoring
 - 11.8 Fondsen, legaten, schenkingen en giften
 - 11.9 Subsidies
 - 11.10 Acties
 - 11.11 Verzekeringen

- 12. Administratie**
 - 12.1 Secretariaat
 - 12.2 Ledenadministratie

13. Communicatie

- 13.1 Intern
 - 13.1.1 Interne communicatie
 - 13.1.2 Clubblad
- 13.2 Extern
 - 13.2.1 Nieuwe media
 - 13.2.2 PR
 - 13.2.3 Sponsoring
 - 13.2.4 Belangenbehartiging

14. Waarden en normen

- 14.1 Waarden en normen / fair play
- 14.2 Pesten
- 14.3 Vandalisme
- 14.4 Discriminatie
- 14.5 Seksuele intimidatie
- 14.6 Religie

15. Gezondheid

- 15.1 Blessurepreventie
- 15.2 Blessurebehandeling
- 15.3 Doping
- 15.4 Gezonde leefstijl
- 15.5 Seropositiviteit en aids

3. Vraagpatronen

1. Sporters

1.1 Werving en behoud

- hoe nieuwe leden/deelnemers werven
- hoe leden/deelnemers behouden, motiveren, betrokken houden
- wanneer en hoe sportkeuring aanbieden/verplicht stellen
- welke mogelijkheden om kwaliteit sport- en bewegingsaanbod te verhogen
- welke voorwaarden en mogelijkheden voor ledenstop en wachtlijst
- welke voorwaarden en mogelijkheden voor ballotage
- welke rechten en plichten instellen voor leden
- hoe omgaan met vertrekkende leden/deelnemers
- welke mogelijkheden voor samenwerking met onderwijsinstellingen
- welke mogelijkheden voor samenwerking met zorginstellingen
- welke mogelijkheden voor samenwerking met sportverenigingen en –scholen
- welke mogelijkheden voor samenwerking met commerciële sportaccommodaties
- welke mogelijkheden voor samenwerking met openbare sportaccommodaties
- welke mogelijkheden voor samenwerking met sociaal cultureel werk
- welke mogelijkheden voor samenwerking met buurtwerk
- welke mogelijkheden voor samenwerking met gemeente
- welke mogelijkheden voor samenwerking met bedrijven

1.2 Diversiteit

1.2.1 Jeugd

- hoe rekening houden met / inspelen op wensen en belangen jeugd in aanbod en organisatie activiteiten
- hoe rekening houden met / inspelen op wensen en belangen jeugd in voorzieningen en accommodatie
- waar meer informatie over sport en bewegen jeugd
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over sport en bewegen jeugd
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. sport en bewegingsactiviteiten jeugd
- hoe jeugdige leden/deelnemers werven en behouden
- hoe ouders (meer) bij organisatie en activiteiten betrekken
- hoe jeugdige leden/deelnemers meer bij organisatie en activiteiten betrekken
- hoe doorstroming jeugd verbeteren
- hoe omgaan met jeugdige talenten

- hoe omgaan met moeilijke jongeren
- hoe sociale veiligheid bevorderen
- hoe pesten voorkomen en bestrijden
- hoe (pedo-)seksuele intimidatie voorkomen en bestrijden
- welke subsidiemogelijkheden voor sportdeelname en bewegingsactiviteiten jeugd
- welke mogelijkheden voor samenwerking met onderwijsinstellingen
- welke mogelijkheden voor samenwerking met sportverenigingen en sportscholen
- welke mogelijkheden voor samenwerking met openbare sportaccommodaties
- welke mogelijkheden voor samenwerking met sociaal cultureel werk
- welke mogelijkheden voor samenwerking met buurtwerk
- welke mogelijkheden voor samenwerking met gemeente

1.2.2 Volwassenen (mid-life)

- hoe rekening houden met / inspelen op wensen en belangen volwassenen in aanbod en organisatie activiteiten
- hoe rekening houden met / inspelen op wensen en belangen volwassenen in voorzieningen en accommodatie
- waar meer informatie over sport en bewegen volwassenen
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over sport en bewegen voor volwassenen
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. sport en bewegingsactiviteiten volwassenen
- hoe volwassen leden/deelnemers werven en behouden
- hoe volwassen leden/deelnemers meer bij organisatie en activiteiten betrekken
- welke subsidiemogelijkheden voor sportdeelname en bewegingsactiviteiten volwassenen
- hoe (pedo-)seksuele intimidatie voorkomen en bestrijden
- welke mogelijkheden voor samenwerking met sportverenigingen en sportscholen
- welke mogelijkheden voor samenwerking met openbare sportaccommodaties
- welke mogelijkheden voor samenwerking met sociaal cultureel werk
- welke mogelijkheden voor samenwerking met buurtwerk
- welke mogelijkheden voor samenwerking met gemeente
- welke mogelijkheden voor samenwerking met bedrijven

1.2.3 Ouderen

- hoe rekening houden met / inspelen op wensen en belangen ouderen in aanbod en organisatie activiteiten
- hoe rekening houden met / inspelen op wensen en belangen ouderen in voorzieningen en accommodatie
- waar meer informatie over sport en bewegen ouderen

- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over sport en bewegen voor ouderen
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. sport en bewegingsactiviteiten ouderen
- hoe oudere leden/deelnemers werven en behouden
- hoe oudere leden/deelnemers meer bij organisatie en activiteiten betrekken
- welke subsidiemogelijkheden voor sportdeelname en bewegingsactiviteiten ouderen
- welke mogelijkheden voor samenwerking met sportverenigingen en sportscholen
- welke mogelijkheden voor samenwerking met openbare sportaccommodaties
- welke mogelijkheden voor samenwerking met zorginstellingen
- welke mogelijkheden voor samenwerking met sociaal cultureel werk
- welke mogelijkheden voor samenwerking met buurtwerk
- welke mogelijkheden voor samenwerking met gemeente
- welke mogelijkheden voor samenwerking met bedrijven

1.2.4 Allochtonen

- hoe rekening houden met / inspelen op wensen en belangen allochtonen in aanbod en organisatie activiteiten
- hoe rekening houden met / inspelen op wensen en belangen allochtonen in voorzieningen en accommodatie
- waar meer informatie over cultuur en achtergrond allochtonen
- waar meer informatie over sport en bewegen allochtonen
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over sport en bewegen allochtonen
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. sport en bewegingsactiviteiten allochtonen
- hoe allochtone leden/deelnemers werven en behouden
- hoe allochtone leden/deelnemers/ouders meer bij organisatie en activiteiten betrekken
- hoe spanningen tussen autochtonen en allochtonen voorkomen of bestrijden
- hoe discriminatie voorkomen en bestrijden
- hoe omgaan met verschillen in cultuur, religie en achtergrond
- hoe omgaan met wens om apart (in eigen kring, team of competitie) te sporten
- hoe en wat vertalen
- welke subsidiemogelijkheden voor sportdeelname en bewegingsactiviteiten allochtonen
- welke mogelijkheden voor samenwerking met onderwijsinstellingen
- welke mogelijkheden voor samenwerking met sportverenigingen en –scholen
- welke mogelijkheden voor samenwerking met openbare sportaccommodaties
- welke mogelijkheden voor samenwerking met sociaal cultureel werk

- welke mogelijkheden voor samenwerking met buurtwerk
- welke mogelijkheden voor samenwerking met allochtone (zelf)organisaties
- welke mogelijkheden voor samenwerking met categorale zorginstellingen
- welke mogelijkheden voor samenwerking met asielzoekercentra
- welke mogelijkheden voor samenwerking met vluchtelingenwerk
- welke mogelijkheden voor samenwerking met gemeente
- welke mogelijkheden voor samenwerking met bedrijven

1.2.5 Vrouwen

1.2.6 Homoseksuelen

- waar meer informatie over sport en bewegen homoseksuelen
- hoe (meer) rekening houden met homoseksuele leden/deelnemers
- welke subsidiemogelijkheden voor sportdeelname en -activiteiten homoseksuelen
- hoe omgaan met wens om apart (in eigen kring, team, competitie) te sporten
- hoe discriminatie voorkomen en bestrijden
- hoe sociale veiligheid bevorderen
- welke mogelijkheden voor samenwerking met sportverenigingen en –scholen
- welke mogelijkheden voor samenwerking met openbare sportaccommodaties
- welke mogelijkheden voor samenwerking met sociaal cultureel werk
- welke mogelijkheden voor samenwerking met buurtwerk
- welke mogelijkheden voor samenwerking met homo(sport) organisaties
- welke mogelijkheden voor samenwerking met gemeente

1.2.7 Mensen met een handicap of chronische aandoening

- hoe rekening houden met / inspelen op wensen en belangen van mensen met een handicap of chronische aandoening in aanbod en organisatie activiteiten
- hoe rekening houden met / inspelen op wensen en belangen van mensen met een handicap of chronische aandoening in voorzieningen en accommodatie
- waar meer informatie over handicaps en chronische aandoeningen (medische en maatschappelijke aspecten)
- waar meer informatie over sport en bewegen voor mensen met een handicap of chronische aandoening
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over sport en bewegen voor mensen met een handicap of chronische aandoening

- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. sport en bewegingsactiviteiten voor mensen met een handicap of chronische aandoening
- hoe mensen met een handicap of chronische aandoening als lid/deelnemer werven en behouden
- hoe ouders van jeugdige leden/deelnemers met een handicap of chronische aandoening (meer) bij organisatie en activiteiten betrekken
- hoe leden/deelnemers met een handicap of chronische aandoening meer bij organisatie en activiteiten betrekken
- hoe leden/deelnemers met een handicap of chronische aandoening integreren in reguliere organisatie
- hoe omgaan met wens om apart (in eigen kring, team of competitie) te sporten
- hoe discriminatie voorkomen en bestrijden
- hoe pesten voorkomen en bestrijden
- hoe (pedo-)seksuele intimidatie voorkomen en bestrijden
- welke subsidiemogelijkheden voor sportdeelname en -activiteiten voor mensen met een handicap of chronische aandoening
- welke (subsidie)mogelijkheden voor aangepast vervoer
- welke lokale/regionale mogelijkheden voor samenwerking met instellingen voor mensen met een handicap of chronische aandoening
- welke mogelijkheden voor samenwerking met sportverenigingen en –scholen
- welke mogelijkheden voor samenwerking met openbare sportaccommodaties
- welke mogelijkheden voor samenwerking met zorginstellingen
- welke mogelijkheden voor samenwerking met sociaal cultureel werk
- welke mogelijkheden voor samenwerking met buurtwerk
- welke mogelijkheden voor samenwerking met gemeente
- welke mogelijkheden voor samenwerking met bedrijven

2. Kader (vrijwilligers en betaalde krachten)

2.1 Werving en selectie

- hoe meer vrijwilligers voor taken en functies werven
- hoe meer allochtonen voor taken en functies werven
- hoe meer vrouwen voor taken en functies werven
- hoe meer jeugdigen voor taken en functies werven
- hoe ouders (meer) betrekken bij organisatie en activiteiten
- hoe allochtone ouders (meer) betrekken bij organisatie en activiteiten
- hoe en welke taken verplicht stellen aan leden/deelnemers
- hoe taak- en functieomschrijvingen maken, welke bestaande voorbeeldomschrijvingen
- hoe sollicitatie- of kennismakingsgesprek houden
- hoe professionele krachten werven en selecteren
- met welke licentiebepalingen en regelingen rekening houden
- welke ondersteuningsmogelijkheden bij werving en selectie kader

2.2 Begeleiding en aansturing

- hoe kader begeleiden en aansturen
- hoe samenwerking vrijwilligers en betaalde krachten bevorderen
- hoe kader gemotiveerd houden
- hoe kader (niet-financieel) waarderen
- hoe functionerings- en begeleidingsgesprekken voeren
- hoe taak- en functieomschrijvingen maken, welke bestaande voorbeeldomschrijvingen
- hoe kwaliteit kader bevorderen/bewaken
- hoe omgaan met slecht functionerend kader
- hoe functieroulatie organiseren
- hoe inspraak en medezeggenschap organiseren
- welke mogelijkheden en kosten voor uitbesteding werkgeverschap
- welke verzekering(en) nodig en waar afsluiten

2.3 Opleiding en bijscholing

- waar en welke opleidingen, cursussen en themabijeenkomsten voor/over:
 - bestuur
 - voorzitter
 - secretaris
 - penningmeester
 - kascommissie
 - activiteitencommissie
 - organisatie en coördinatie vrijwilligerswerk
 - clubhuisbeheer en -exploitatie
 - accommodatiebeheer en –exploitatie
 - clubbladredactie

- sponsoring
- p.r. en communicatie
- trainer/coach
- sport- en spelleider
- arbitrage en jurering
- verkeersregelaars
- sport en bewegen voor jeugd
- sport en bewegen voor ouderen
- sport en bewegen voor allochtonen
- sport en bewegen voor mensen met een handicap of chronische aandoening
- waarden en normen in de sport
- sport, bewegen en gezondheid
- EHB(S)O, reanimatie, blessurepreventie
- vergadertechnieken
- organisatie evenementen/nevenactiviteiten
- accountmanagement
- opzetten en beheer website
- hoe interne scholingen opzetten
- welke subsidiemogelijkheden voor opleiding en bijscholing

2.4 Vergoedingen vrijwillig kader

- wanneer, hoeveel en in welke vorm vergoeden
- wanneer sprake van arbeidsovereenkomst (onderscheid vrijwilligerswerk en betaald werk)
- hoeveel en onder welke voorwaarden belastingvrij vergoeden vrijwilligerswerk
- welke mogelijkheden om werkelijk gemaakte onkosten te vergoeden
- wanneer onkostenvergoeding doorgeven aan Belastingdienst
- welke voorwaarden voor belastingaftrek niet-gedeclareerde onkosten
- welke voorwaarden voor vrijwilligerswerk met behoud van uitkering

2.5 Betaald kader

- welke aandachtspunten bij sluiten arbeidsovereenkomst
- welke afspraken maken over salariering (bruto/netto, hoogte etc.)
- welke afspraken maken over secundaire arbeidsvoorwaarden
- hoe salarisadministratie opzetten
- hoeveel onkosten/beroepskosten belastingvrij vergoeden
- welke formele vereisten verbonden aan werkgeverschap
- hoe functionerings- en beoordelingsgesprekken voeren
- met welke instanties, wanneer en op welke wijze in contact treden
- waar welke verplichte en vrijwillige verzekeringen
- welke mogelijkheden en kosten voor uitbesteding (administratieve) taken
- welke mogelijkheid en kosten voor inlenen via detacheringsovereenkomst
- welke regels van toepassing bij tijdelijke contracten (Flexwet)

- wat doen bij ziekte, arbeidsongeschiktheid en overlijden
- welke voorwaarden en procedures gelden voor (tussentijds) ontslag
- wanneer toepassing CAO Sport
- waar meer informatie over CAO Sport
- waar meer informatie over fiscaal-juridische aspecten werkgeverschap
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over fiscaal-juridische aspecten werkgeverschap
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. fiscaal-juridische aspecten werkgeverschap
- welke verzekering(en) nodig en waar afsluiten

2.6 Gesubsidieerde arbeidskrachten (i/d banen)

- welke mogelijkheden en voorwaarden voor aanstelling gesubsidieerde arbeidskracht
- welke kosten gemoeid met aanstelling gesubsidieerde arbeidskracht
- hoe en waar gesubsidieerde arbeidskracht aanvragen
- welke taakprofielen beschikbaar voor gesubsidieerde arbeidskrachten
- hoe functionerings- en beoordelingsgesprekken voeren
- hoe gesubsidieerde arbeidskracht werven en selecteren
- welke mogelijkheid voor inlenen via detacheringsovereenkomst
- welke mogelijkheden voor bijscholing gesubsidieerde arbeidskracht
- welke mogelijkheden voor aanvulling beloning gesubsidieerde arbeidskracht
- welke voorwaarden voor en gevolgen bij omzetting instroom- naar doorstroombaan
- welke verzekering(en) nodig en waar afsluiten

2.7 Arbeidsomstandigheden

- wanneer geldt de Arbowet
- aan welke voorwaarden voldoen i.h.k.v. Arbowet
- wat doet en kost een arbodienst
- wanneer en welke arbodienst inschakelen
- wanneer en hoe risico-inventarisatie & -evaluatie uitvoeren
- welke regels gelden m.b.t. aansprakelijkheid
- welke verzekering(en) nodig en waar afsluiten

3. Organisatievorm en -structuur

3.1 Rechtspersoon

- welke rechtsperso(o)n(en) kiezen (voor en nadelen)
- welke verplichtingen (vergaderingen, instellen organen etc) per rechtspersoon
- wanneer en welke activiteiten onderbrengen in aparte rechtspersoon
- hoe statuten opstellen/aanpassen
- hoe huishoudelijk reglement opstellen/aanpassen
- wat en wanneer melden/deponeren bij KvK
- wanneer en in welke mate bestuurders en kader wettelijk aansprakelijk
- wanneer en waar aansprakelijkheidsverzekering afsluiten
- welke wettelijke rechten en plichten voor leden/deelnemers
- waar meer informatie over verenigingsrecht
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over verenigingsrecht
- welke externe juridische advisering en ondersteuning beschikbaar

3.2 Organisatiestructuur

- hoe sportvereniging oprichten
- hoe blauwdruk voor organisatie maken met verdeling van functies, taken en verantwoordelijkheden
- hoe inspraak en medezeggenschap leden/deelnemers en kader organiseren
- welke verplichtingen (vergaderingen, instellen organen etc) per rechtspersoon
- hoe veranderingen in organisatie doorvoeren
- hoe draagvlak creëren en omgaan met weerstanden
- hoe projectmatig werken
- welke externe advisering en bemiddeling beschikbaar bij conflicten en bestuurscrises
- welke mogelijkheden en voorwaarden voor aansluiting bij bond
- welke mogelijkheden en voorwaarden voor aansluiting bij koepel
- welke mogelijkheden en voorwaarden voor aansluiting bij belangenorganisatie
- waar en welke mogelijkheden voor samenwerking met provinciale sportraad/sportservicepunt
- waar en welke mogelijkheden voor samenwerking met olympisch steunpunt
- waar en welke mogelijkheden voor samenwerking met (loot)scholen

3.3 Fusie, samenwerking en ontvlechting

- fusie of samenwerking: welke varianten
- welke voor en nadelen aan fusie/samenwerking/ontvlechting

"Nieuwe wegen naar bekende vragen"

- welke aandachtspunten bij fusie/samenwerking/ontvlechting
- hoe en wanneer initiatief tot fusie/samenwerking/ontvlechting nemen
- hoe achterban informeren
- welke procedures volgen bij fusie
- hoe onderhandelen met fusiepartner(s)
- hoe ontvlechting vormgeven
- waar meer informatie over fusie, samenwerking en ontvlechting
- welke externe ondersteuning en begeleiding beschikbaar bij fusie, samenwerking of ontvlechting
- met welke juridische aspecten rekening houden
- hoe samenwerken met commerciële en/of andere sportaanbieder(s)

4. Beleid

4.1 Beleidsvorming

- hoe beleidsnota's/doelstellingen opstellen
- hoe draagvlak voor beleid verwerven en omgaan met weerstanden
- hoe inspraak en medezeggenschap leden/deelnemers en kader organiseren
- hoe doorlichten en analyseren functioneren organisatie
- hoe onderzoeken wensen en ideeën leden/deelnemers en kader
- hoe bevorderen dat er efficiënt wordt vergaderd
- hoe projectmatig werken
- waar meer informatie over besturen en beleid maken
- hoe op de hoogte blijven van ontwikkelingen in landelijke, provinciale en gemeentelijke beleid, wet- en regelgeving
- welke handboeken, vakbladen en websites beschikbaar
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over besturen en beleid maken
- welke mogelijkheden voor externe advisering en ondersteuning in beleidsvoering, -onderzoek, -evaluatie en -analyse
- welke externe advisering en bemiddeling beschikbaar bij conflicten en bestuurscrises

4.2 Beleidsthema's

4.2.1 Prestatie - recreatie

- hoe aandacht en middelen verdelen over prestatie- en recreatiesporters
- hoe gericht beleid voeren om sportieve prestaties te bevorderen
- hoe gericht beleid voeren om recreatieve sportbeoefening te bevorderen
- hoe omgaan met topsporters en talenten (selectie, doorstroming, betaling, transfer spelers)
- welke subsidiemogelijkheden voor topsport
- welke voorzieningen beschikbaar voor topsporters en bijzondere talenten

4.2.2 Professionalisering

- wat is professionalisering (varianten)
- welke voor- en nadelen aan professionalisering
- hoe professionalisering financieren
- waar meer informatie over professionalisering
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. professionalisering
- welke subsidiemogelijkheden beschikbaar voor professionalisering

4.2.3 Maatschappelijke dienstverlening

- hoe naschoolse kinder- en tieneropvang organiseren
- hoe huiswerkbegeleiding organiseren
- hoe buurt- en wijkactiviteiten opzetten
- hoe bedrijfssportactiviteiten opzetten
- hoe activiteiten opzetten voor specifieke doelgroepen
- welke mogelijkheden voor ondersteuning, samenwerking en subsidiëring maatschappelijke activiteiten

4.2.4 Privatisering

- welke voor- en nadelen aan privatisering
- welke aandachtspunten bij privatisering
- hoe onderhandelen met gemeente
- waar meer informatie over privatisering
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over privatisering
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. privatisering
- welke juridische aspecten

4.2.5 Fusie, samenwerking en ontvlechting

- fusie of samenwerking: welke varianten
- welke voor en nadelen aan fusie/samenwerking/ontvlechting
- welke aandachtspunten bij fusie/samenwerking/ontvlechting
- hoe en wanneer initiatief tot fusie/samenwerking/ontvlechting nemen
- hoe achterban informeren
- welke procedures volgen bij fusie
- hoe onderhandelen met fusiepartner(s)
- hoe ontvlechting vormgeven
- waar meer informatie over fusie, samenwerking en ontvlechting
- welke externe ondersteuning en begeleiding beschikbaar bij fusie, samenwerking of ontvlechting
- met welke juridische aspecten rekening houden
- hoe samenwerken met commerciële sportaanbieder(s)

5. Accommodatie

5.1 Huur en verhuur

- welke accommodaties en materialen te huur
- tegen welke tarieven en onder welke voorwaarden (ver)huren
- hoe modelhuurovereenkomst opstellen
- waar en wanneer huuraanvraag indienen
- welke mogelijkheden voor reducties
- welke voorwaarden en mogelijkheden voor financiering en subsidie
- hoe bezwaar maken tegen huurverhoging
- welke voorwaarden aan (door)verhuur aan derden
- welke fiscale en juridische consequenties bij (door)verhuur aan derden
- welke mogelijkheden voor tussentijdse ureuitbreiding
- waar terecht met vragen, wensen en problemen m.b.t. de accommodatie
- welke formaliteiten regelen m.b.t. de huur
- welke rechten en plichten huurder/verhuurder

5.2 Aankoop, nieuwbouw en verbouw

- hoe afstemming met en goedkeuring van leden(vergadering) verkrijgen voor aankoop nieuwbouw of verbouw
- welke vergunningen nodig voor vestiging
- welke bouwvoorschriften en procedures volgen
- welke voorwaarden en mogelijkheden in bestemmingsplan
- welke mogelijkheden voor wijziging/afwijking van bestemmingsplan
- hoe aankoop, nieuwbouw of verbouw financieren
- welke voorwaarden en mogelijkheden voor financiering en subsidie
- in welke mate en onder welke condities borgstelling via Stichting Waarborgfonds Sport
- in welke mate en onder welke condities garantstelling gemeente
- welke mogelijkheden voor financieel-juridische advisering en ondersteuning
- welke mogelijkheden voor bouwtechnische advisering en ondersteuning
- waar informatie over (sportspecifieke) accommodatienormen (kwaliteit en kwantiteit)
- welke aannemer/bouwer kiezen
- hoe contract afsluiten met aannemer/bouwer
- hoe zelfwerkzaamheid in combinatie met aannemer/bouwer regelen
- welke verzekering(en) nodig en waar afsluiten

5.3 Onderhoud en renovatie

- hoe (meerjaren)planning onderhoud opstellen
- welke onderhoudsplicht huurder/verhuurder

- welke voor- en nadelen privatisering onderhoud
- welke mogelijkheden voor keuring accommodatie
- welke subsidiemogelijkheden voor onderhoud en renovatie
- waar meer informatie over onderhoud en renovatie sportaccommodaties
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over onderhoud en renovatie sportaccommodaties
- welke externe ondersteuning beschikbaar mbt onderhoud en renovatie sportaccommodaties
- welke voor- en nadelen aan toepassing kunststof in sportvelden en -vloeren

5.4. Beheer en exploitatie

- hoe beheer en exploitatie accommodatie organiseren
- welke voor- en nadelen aan beheer en exploitatie in eigen hand
- welke voor- en nadelen aan erfpacht
- wanneer accommodatie onderbrengen in aparte rechtspersoon
- welke voor- en nadelen aan uitbesteding beheer en exploitatie
- hoe contract afsluiten met exploitant
- waar meer informatie over beheer en exploitatie sportaccommodaties
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over beheer en exploitatie sportaccommodaties
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. beheer en exploitatie sportaccommodaties
- welke systemen beschikbaar voor reserveren van banen/velden

5.5 Privatisering

- welke voor- en nadelen aan privatisering accommodatie
- welke voor- en nadelen privatisering onderhoud
- welke aandachtspunten bij privatisering
- hoe onderhandelen met gemeente
- waar meer informatie over privatisering
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over privatisering
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. privatisering
- welke juridische aspecten

5.6 Energie en milieu

- aan welke milieueisen en –vergunningen voldoen (amvb milieubeheer)
- welke zorgplicht t.a.v. duurzame bedrijfsvoering (energie, water, afval en emissie)
- welke zorgplicht t.a.v. leefbaarheid woonomgeving (geluid-, geur- en lichthinder)
- welke documenten bewaren i.h.k.v. milieuboekhouding
- wanneer en hoe compensatie ecotax regelen
- welke mogelijkheden voor duurzaam bouwen

- welke energieleverancier kiezen
- welke mogelijkheden voor energiebesparing
- welke mogelijkheden voor toepassing alternatieve energie
- waar meer informatie over energiebesparing en milieuzorg
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over energiebesparing en milieuzorg
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. energiebesparing en milieuzorg
- welke subsidiemogelijkheden en voorwaarden voor investeringen in energiebesparing en milieuzorg

5.7 Veiligheid

- hoe calamiteiten/evacuatieplan opstellen
- welke maatregelen treffen i.h.k.v. bedrijfshulpverlening (BHV)
- hoe brandveiligheid bevorderen
- welke maatregelen treffen en voorschriften volgen m.b.t. brandveiligheid
- wanneer keuring door brandweer aanvragen
- welke maatregelen treffen en voorschriften volgen m.b.t. gebruik en opslag gevaarlijke stoffen.
- welke maatregelen verplicht i.h.k.v. ARBO-wetgeving
- welke mogelijkheden voor keuring van materialen/(speel)toestellen
- hoe beveiligen tegen vandalisme inbraak en diefstal
- hoe sociale veiligheid bevorderen
- hoe legionellabesmetting voorkomen en bestrijden
- waar meer informatie over veiligheid sportaccommodaties
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over veiligheid sportaccommodaties
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. bevordering veiligheid sportaccommodaties
- welke subsidiemogelijkheden voor investeringen in veiligheid sportaccommodaties
- welke verzekering(en) nodig en waar afsluiten

5.8 Belastingen

- wanneer, hoeveel betalen aan welke lokale belastingen en heffingen (ozb, milieu, riool, precario) i.v.m. accommodatie
- wanneer en hoe waardebeoordeling onroerend goed (woz)
- hoe bezwaar aantekenen tegen waardebeoordeling onroerend goed (woz)
- hoe bezwaar aantekenen tegen (hoogte) aanslagen
- hoe in beroep gaan tegen (hoogte) aanslagen
- welke mogelijkheden voor ontheffing, korting en compensatie
- wanneer en hoe compensatie ecotax regelen
- waar meer informatie over lokale belastingen en heffingen
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten sportaccommodaties
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. fiscaal-juridische aspecten sportaccommodaties

6. Openbare ruimte

6.1 Verkeer en vervoer

- hoe (veilige) ontsluiting voor verkeer regelen
- hoe (betere) aansluiting op openbaar vervoer routes regelen
- hoe (meer) parkeergelegenheid verwerven
- hoe (meer) parkeervergunningen regelen
- hoe (betere) fietsenstalling regelen
- hoe (betere) routeaanduiding en bewegwijzering regelen
- hoe wegafzetting en –omleiding regelen

6.2 Medegebruik openbare wegen, paden, bossen, parken, water, enz.

- onder welke voorwaarden openbare ruimte beschikbaar voor sport- en bewegingsactiviteiten
- waar en in welke gevallen toestemming voor recreatief medegebruik verwerven
- welke mogelijkheden om kwaliteit en toegankelijkheid openbare ruimte voor sport en bewegen te bevorderen
- waar meer informatie over organisatie sport- en bewegingsactiviteiten in openbare ruimte
- waar en welke opleidingen, cursussen en themabijeenkomsten over organisatie sport- en bewegingsactiviteiten in openbare ruimte
- waar en welke opleidingen, cursussen en themabijeenkomsten voor/over verkeersregelaars
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. organisatie sport- en bewegingsactiviteiten in openbare ruimte
- hoe omgaan met gemeente en politie

7. Clubhuis (kantine, horeca)

7.1 Exploitatie en beheer

- hoe (sleutel)beheer en exploitatie clubhuis organiseren
- welke voor- en nadelen aan beheer en exploitatie in eigen hand
- wanneer clubhuis onderbrengen in aparte rechtspersoon
- welke voor- en nadelen aan verpachting
- hoe contract afsluiten met (ver)pachter
- wanneer en hoe BTW administratie bijhouden
- wanneer, waarover hoeveel BTW afdragen
- hoe (vrijwillige) clubhuismedewerkers werven, selecteren en instrueren
- hoe diefstal en fraude voorkomen en bestrijden
- welke openingstijden hanteren
- welke voorwaarden gelden m.b.t. feesten en partijen in clubhuis
- waar meer informatie over clubhuisbeheer en -exploitatie
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over clubhuisbeheer en -exploitatie
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. beheer en exploitatie clubhuis

7.2 Vergunningen en verplichtingen

- aan welke vestigingsvoorwaarden voldoen
- welke voorwaarden voor vergunning i.h.k.v. drank- en horecawet
- hoe Verklaring Sociale Hygiëne verwerven (IVA)
- hoe kantinemedewerkers instrueren m.b.t. Sociale Hygiëne
- hoe bestuursreglement verantwoord alcoholgebruik opstellen
- welke voorschriften volgen m.b.t. gok- en speelautomaten
- welke regels en afdrachten m.b.t. gebruik muziek in openbare ruimte (BUMA/STEMRA/SENA)
- wat is het verschil tussen de Hygiëncode en de Verklaring Sociale Hygiëne
- welke maatregelen treffen en regels volgen i.h.k.v. de Hygiëncode (HACCP)
- hoe Hygiëncode verwerven
- hoe medewerkers instrueren over Hygiëncode
- aan welke milieueisen en -vergunningen voldoen i.h.k.v. Milieubeheer
- welke invulling geven aan zorgplicht t.a.v. milieu
- hoe scheiding en afvoer afval regelen
- waar meer informatie over regelgeving
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over regelgeving
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. regelgeving
- welke subsidiemogelijkheden voor maatregelen i.h.k.v. regelgeving

7.3 Inrichting

- welke inrichtingseisen gelden m.b.t. keuken en sanitair
- hoe inrichting aanpassen aan wensen jeugd
- welke maatregelen treffen en voorschriften volgen m.b.t. brandveiligheid
- welke maatregelen treffen en voorschriften volgen m.b.t. rookvrije ruimte
- hoe toegankelijkheid rolstoelers vergroten
- waar en welke subsidiemogelijkheden voor aanpassingen t.b.v. mensen met een handicap
- hoe telefoon met muntinworp of chipknip regelen
- waar inventaris aanschaffen
- welke mogelijkheden voor aan- en verkoop tweedehands inventaris
- hoe beveiligen tegen inbraak
- welke verzekeringen waar afsluiten

7.4 In- en verkoop

- hoe inkoop en voorraadbeheer regelen
- hoe assortiment vaststellen
- waar welke inkopen doen
- hoe onderhandelen met bierbrouwer
- hoe pasjes groothandel verwerven
- welke regels volgen m.b.t. vervoer en opslag consumptiewaren
- hoe verkoopprijzen vaststellen en communiceren
- wanneer verkoopprijzen aanpassen
- hoe kasafdracht regelen
- wanneer, waarover en hoeveel BTW berekenen en afdragen
- hoe eigen gebruik/vrije consumpties en consumptiebonnen in administratie verantwoorden

8. Activiteiten en evenementen

8.1 Sportactiviteiten

- hoe draaiboek opzetten voor organisatie sportactiviteiten
- waar informatie beschikbaar over officiële spelregels
- welke mogelijkheden voor deelname aan bestaande competitie
- welke voorwaarden voor deelname aan bestaande competitie
- hoe competitie- of toernooischema opzetten
- hoe uitvoering of demonstratie organiseren
- hoe deelnemers werven en gasten uitnodigen
- hoe medewerking (vrijwilligers) verwerven
- hoe kaartverkoop opzetten
- hoe arbitrage en jurering regelen
- waar prijzen (bekers, medailles, vanen) aanschaffen (en graveren)
- hoe publiciteit verwerven
- welke accommodaties beschikbaar voor trainingskampen
- welke mogelijkheden beschikbaar voor openbaar of groepsvervoer
- waar meer informatie over organisatie sportactiviteiten
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over organisatie sportactiviteiten
- welke externe ondersteuning beschikbaar bij organisatie sportactiviteiten
- welke fondsen, sponsor- en subsidiemogelijkheden voor organisatie sportactiviteiten
- hoe en waar EHBO regelen
- hoe en welke veiligheidsmaatregelen treffen
- welke verzekering(en) nodig en waar afsluiten

8.2 Nevenactiviteiten

- hoe draaiboek opzetten voor organisatie nevenactiviteiten
- welke ideeën voor opzetten nevenactiviteiten
- hoe deelnemers werven
- hoe medewerking (vrijwilligers) verwerven
- hoe kaartverkoop opzetten
- hoe publiciteit verwerven
- welke accommodaties beschikbaar
- welke instellingen organiseren kampen
- welke mogelijkheden beschikbaar voor groepsvervoer
- waar meer informatie over organisatie nevenactiviteiten
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over organisatie nevenactiviteiten
- welke externe ondersteuning beschikbaar bij organisatie nevenactiviteiten
- welke fondsen, sponsor- en subsidiemogelijkheden voor organisatie nevenactiviteiten
- hoe en waar EHBO regelen
- hoe en welke veiligheidsmaatregelen treffen
- welke verzekering(en) nodig en waar afsluiten

8.3 Evenementen

- hoe draaiboek opzetten voor organisatie evenementen/festiviteiten
- hoe 'bidbook' opstellen om evenement binnen te halen
- hoe kaartverkoop opzetten
- wanneer politie, brandweer en ehbo informeren
- hoe en onder welke voorwaarden medewerking politie, brandweer en ehbo
- wanneer welke vergunningen aanvragen en waar
- hoe in contact komen met bekende sporters en artiesten
- hoe en waarover afspraken met bekende sporters/artiesten vastleggen
- hoe medewerking (vrijwilligers, gastgezinnen) verwerven
- hoe deelnemers, gasten en bezoekers werven
- hoe publiciteit verwerven
- welke verzekeringen mogelijk en noodzakelijk bij organisatie evenement
- waar meer informatie over organisatie evenementen
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over organisatie evenementen
- welke externe ondersteuning beschikbaar bij organisatie evenementen
- welke fondsen, sponsor- en subsidiemogelijkheden voor organisatie bijzondere evenementen
- hoe publiciteit verwerven
- hoe en waar EHBO regelen
- hoe en welke veiligheidsmaatregelen treffen
- welke verzekering(en) nodig en waar afsluiten

8.4 Internationale contacten

- hoe in contact komen met buitenlandse sporters/clubs
- hoe buitenlandse gasten opvangen (programma en overnachting)
- welke mogelijkheden jumelage/stedenband
- welke mogelijkheden voor officiële ontvangst
- welke mogelijkheden voor groepsvervoer
- welke externe ondersteuning beschikbaar bij opzetten en onderhouden internationale contacten
- welke mogelijkheden voor vertalingen en tolken
- hoe, waar en voor wie visa regelen
- welke fondsen, sponsor- en subsidiemogelijkheden voor opzetten en onderhouden internationale contacten

8.5 Jubilea en kampioenschappen

- welke ideeën en draaiboeken m.b.t. viering jubileum/kampioenschap
- hoe receptie organiseren
- hoe reünie organiseren

"Nieuwe wegen naar bekende vragen"

- hoe jubileumboek samenstellen
- hoe persbericht schrijven en verspreiden
- wat is de etiquette bij recepties en officiële gelegenheden
- hoe (koninklijke, bonds en gemeentelijke) onderscheidingen aanvragen
- welke mogelijkheden voor officiële ontvangst
- welke fondsen, sponsor- en subsidiemogelijkheden voor organiseren jubilea en kampioenschappen

9. Calamiteiten

9.1 Diefstal, vandalisme en fraude

- wat doen en laten bij verdenking
- hoe voorkomen
- wat doen en laten bij vaststelling (ernstig) geval van diefstal of fraude
- wat doen met dader (en omgeving)
- wanneer, waar en door wie aangifte
- welke mogelijkheden voor aansprakelijkstelling
- welke mogelijkheden voor schadevergoeding
- welke mogelijkheden als verzekering schade niet dekt
- welke externe ondersteuning beschikbaar bij aanpakken/oplossen diefstal, vandalisme en fraude
- welke verzekering(en) nodig en waar afsluiten

9.2 Brand- en stormschade

- wat doen en laten bij brand- of stormschade
- welke maatregelen treffen i.h.k.v. bedrijfshulpverlening (BHV)
- welke maatregelen treffen en voorschriften volgen m.b.t. brandveiligheid
- hoe calamiteiten plan opstellen, welke voorbeelden
- hoe schade vergoed krijgen
- welke mogelijkheden als verzekering schade niet dekt
- welke externe ondersteuning beschikbaar bij aanpak gevolgen brand- en stormschade
- welke verzekering(en) nodig en waar afsluiten

9.3 Gevaarlijke stoffen

- wat doen en laten bij ontsnapping gevaarlijke stoffen
- welke maatregelen treffen i.h.k.v. bedrijfshulpverlening (BHV)
- welke maatregelen treffen en voorschriften volgen m.b.t. gebruik en opslag gevaarlijke stoffen
- hoe calamiteiten plan opstellen, welke voorbeelden
- welke verzekering(en) nodig en waar afsluiten

9.4 Ernstige ziekte en overlijden

- wat doen en laten bij ernstige ziekte lid/medewerker/bestuurder (protocol)
- wat doen en laten bij overlijden lid/medewerker/bestuurder (protocol)
- hoe en wanneer slachtofferhulp inschakelen
- wat is de etiquette bij rouwplechtigheden

10. Materiaal

10.1 Aanschaf

- waar welk sport- en spelmateriaal kopen
- waar sportkleding kopen en laten bedrukken
- welke fondsen, sponsoring en subsidie mogelijk voor aanschaf materiaal
- hoe promotiemateriaal ontwikkelen en waar kopen
- waar prijzen (bekers, medailles, vanen) kopen en laten graveren/bedrukken
- waar tweedehands sportmateriaal kopen en verkopen
- welke mogelijkheden voor gezamenlijke inkoop materiaal
- welke garantie(s) bedingen
- welke verzekering(en) nodig en waar afsluiten

10.2 Onderhoud

- hoe sport- en spelmateriaal onderhouden
- welke afspraken over gezamenlijk onderhoud/wassen van kleding/materiaal
- welke verzekering(en) nodig en waar afsluiten

10.3 Huren en lenen

- waar sport- en spelmateriaal huren/lenen
- waar tribunes/podia/terrasoverkappingen/tenten huren/lenen
- waar mobiele toiletten/marktkramen/tapinstallaties huren/lenen
- waar serviesgoed, glaswerk e.d. huren/lenen
- waar sinterklaas/kerstman/paashaaspakken e.d. huren/lenen
- waar geluidsinstallatie/filmprojector/videoprojector en scherm huren/lenen
- welke verzekering(en) nodig en waar afsluiten

11 Financiën

11.1 Financiële administratie

- hoe een boekhouding inrichten
- waar meer informatie over opzetten en bijhouden financiële administratie
- aan welke voorwaarden moet de boekhouding voldoen
- welke software / automatiseringssystemen beschikbaar
- hoe en wat uitbesteden
- hoe facturen schrijven
- wanneer en hoe BTW in rekening brengen en afdragen
- hoe lang financiële bescheiden bewaren
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over financiële administratie
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. financiële administratie
- hoe en waar financiële verantwoording afleggen
- wat en wanneer inleveren bij de bond/het hoofdkantoor/de Belastingdienst

11.2 Financieel beheer

- hoe inkomsten en uitgaven bewaken
- hoe een (deel)begroting opstellen
- hoe een verlies- en winstrekening opstellen
- hoe een balans opstellen
- hoe een jaarrekening opstellen
- wanneer en wat afschrijven
- waar, wanneer en hoe leningen afsluiten
- waar, wanneer en hoe financiële borgstellingen regelen
- hoe budgetten toewijzen
- wat doen met een tijdelijk overschot aan liquide middelen
- wat doen bij een acuut gebrek aan liquide middelen
- wanneer en waarvoor voorzieningen treffen
- wat doen bij financiële nood
- waar meer informatie over financieel beheer
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten voor penningmeesters
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. financieel beheer

11.3 Financiële controle

- welke taken en bevoegdheden kascommissie
- hoe en wanneer kascommissie instellen
- hoe en waar verantwoording afleggen
- wanneer welke accountant inschakelen
- waar meer informatie over kascommissie

- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten voor kascommissie
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. financiële controle

11.4 Inschrijfgelden, contributies en donaties

- hoeveel contributie vragen
- wanneer en hoeveel inschrijfgeld vragen aan nieuwe leden
- hoe en wanneer differentiëren in contributie naar leeftijd, niveau en gebruik voorzieningen
- hoe individuele bijdragen innen
- welke individuele subsidieregelingen minder draagkrachtigen
- hoe omgaan met wanbetalers
- wanneer en hoe incasso-bureau inschakelen
- wanneer en hoe deurwaarder inschakelen
- hoe donateurs werven
- welke prestatie stellen tegenover donatie
- hoe contributie-inning opzetten (automatisering/uitbesteding)
- hoe contributieafdracht aan bond regelen
- hoe omgaan met aan- of afmelding leden halverwege seizoen

11.5 Vergoeding en salariering

- wanneer sprake van arbeidsovereenkomst (onderscheid vrijwilligerswerk en betaald werk)
- wanneer, hoeveel en in welke vorm vrijwilligerswerk vergoeden
- hoeveel en onder welke voorwaarden belastingvrij vergoeden vrijwilligerswerk
- welke mogelijkheden om werkelijk gemaakte onkosten te vergoeden
- wanneer onkostenvergoeding doorgeven aan Belastingdienst
- welke voorwaarden voor belastingaftrek niet-gedeclareerde onkosten
- welke aandachtspunten bij sluiten arbeidsovereenkomst
- welke voorbeeld-arbeidsovereenkomsten beschikbaar
- welke afspraken maken over salariering (bruto/netto, hoogte etc.)
- welke afspraken maken over secundaire arbeidsvoorwaarden
- hoe salarisadministratie opzetten
- hoeveel onkosten/beroepskosten belastingvrij vergoeden
- waar welke verplichte en vrijwillige verzekeringen
- welke mogelijkheden en kosten voor uitbesteding (administratieve) taken
- welke mogelijkheid en kosten voor inlenen via detacheringsovereenkomst
- wanneer toepassing CAO Sport
- waar meer informatie over CAO Sport
- welke mogelijkheden en voorwaarden voor aanstelling gesubsidieerde arbeidskracht
- welke kosten gemoeid met aanstelling gesubsidieerde arbeidskracht

- welke mogelijkheid voor inlenen gesubsidieerde arbeidskracht via detacheringsovereenkomst
- welke mogelijkheden voor aanvulling beloning gesubsidieerde arbeidskracht
- welke financiële gevolgen bij omzetting instroom- naar doorstroombaan
- waar meer informatie over fiscaal-juridische aspecten werkgeverschap
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over fiscaal-juridische aspecten werkgeverschap
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. fiscaal-juridische aspecten werkgeverschap

11.6 Accommodatielasten

- tegen welke tarieven en onder welke voorwaarden accommodatie huren
- waar en wanneer huuraanvraag indienen
- welke mogelijkheden voor reducties
- welke voorwaarden en mogelijkheden voor financiering en subsidie
- hoe bezwaar maken tegen huurverhoging
- onder welke voorwaarden (door)verhuren aan derden
- welke voor- en nadelen aan privatisering
- wanneer hoeveel betalen aan lokale belastingen en heffingen (ozb, milieu, riool, precario) i.v.m. accommodatie
- welke mogelijkheden voor ontheffing, korting en compensatie
- wanneer en hoe compensatie ecotax regelen
- wanneer en hoe waardebeoordeling onroerend goed (woz)
- hoe bezwaar aantekenen tegen waardebeoordeling onroerend goed (woz)
- hoe bezwaar aantekenen tegen (hoogte) aanslagen
- hoe in beroep gaan tegen (hoogte) aanslagen
- waar meer informatie over lokale belastingen en heffingen
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over fiscaal-juridische aspecten sportaccommodaties
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. fiscaal-juridische aspecten sportaccommodaties

11.7 Sponsoring

- hoe, wanneer, welke sponsors werven
- hoe sponsorplan opstellen
- welke voor- en nadelen aan sponsoring
- hoe afspraken over sponsoring vastleggen
- welke financiële en juridische aspecten aan sponsoring
- wanneer sponsoring in geld, wanneer in natura
- hoe sponsoring in natura fiscaal en administratief behandelen
- in welke gevallen sponsorbijdrage factureren
- wanneer en hoeveel belasting afdragen over sponsorinkomsten
- wanneer sponsoruitgaven (voor sponsor) fiscaal aftrekbaar

- welke tegenprestatie aan sponsor bieden
- welke handicaps met betrekking tot beschikbaar stellen van adressen van leden aan sponsor
- hoe relaties onderhouden met sponsors
- welke reclame-mogelijkheden beschikbaar
- hoe en waar reclameborden (laten) maken
- hoe en waar reclame vlaggen (laten) maken
- hoe en waar sportkleding (laten) bedrukken
- welke beperkingen/voorwaarden stellen bonden voor reclame-uitingen op wedstrijdkleding en op/langs velden
- welke beperkingen/voorwaarden stellen media voor reclame-uitingen op wedstrijdkleding en op/langs velden
- hoe omgaan met sponsors die verplichtingen niet nakomen
- welke bemiddelings- en arbitragemogelijkheden bij geschillen over sponsoring
- waar meer informatie over sponsoring
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over sponsoring
- welke externe ondersteuning beschikbaar bij opstellen sponsorbeleid en werving sponsors

11.8 Fondsen, legaten, schenkingen en giften

- welke fondsen benaderen voor financiële ondersteuning
- hoe schenkingen in natura fiscaal en administratief behandelen
- in welke gevallen giften en schenkingen factureren
- wanneer en hoeveel belasting afdragen over inkomsten uit fondsen, legaten, schenkingen en giften
- wanneer schenkingen en giften (voor schenker) fiscaal aftrekbaar

11.9 Subsidies

- welke subsidieregelingen kennen gemeente/provincie/rijk m.b.t. accommodatie, organisatie, kader, deelnemers/leden, activiteiten
- voor welke bijzondere uitgaven gemeentelijke bijdrage beschikbaar
- welke andere instanties en fondsen geven subsidies
- hoe subsidies fiscaal en administratief behandelen

11.10 Acties

- welke ideeën en draaiboeken voor financiële acties
- welke voorschriften volgen bij organisatie loterijen, inzamelingsacties e.d.
- bij welke landelijke acties kan worden aangesloten
- hoe loterij organiseren
- hoe sponsorloop organiseren
- hoe rommelmarkt organiseren
- hoe veiling organiseren
- hoe kalender maken en verkopen
- hoe en waar prijzen aanschaffen/verwerven

- wanneer en hoeveel belasting afdragen over inkomsten financiële acties
- hoe inkomsten en uitgaven financiële acties fiscaal en administratief behandelen
- waar meer informatie over financiële acties
- welke externe ondersteuning beschikbaar bij opzetten financiële actie
- wanneer en waar vergunning aanvragen

11.11 Verzekeringen

- welke verzekeringen nodig en waar afsluiten
- welke verzekeringen via bond, koepel of gemeente geregeld / te regelen
- welke mogelijkheden om verzekeringsportefeuille door te lichten
- waar meer informatie over verzekeringen sportactiviteiten en -organisaties
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over verzekeringen sportactiviteiten en -organisaties
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. over verzekeringen sportactiviteiten en -organisaties

12. Administratie

12.1 Secretariaat

- welke taak- en functieomschrijvingen beschikbaar voor secretariaat
- hoe notuleren
- hoe inkomende en uitgaande post en e-mail verwerken en bewaken
- hoe tekenbevoegdheid uitgaande post regelen
- hoe en wat automatiseren
- hoe en waarom postbus aanvragen
- hoe en waarom antwoordnummer aanvragen
- wanneer frankeermachine kopen/leasen
- hoe en wat archiveren
- wanneer kopieerapparaat kopen/leasen

12.2 Ledenadministratie

- hoe ledenadministratie opzetten en bijhouden
- hoe en wat automatiseren
- waar en welke software beschikbaar voor ledenadministratie
- welke mogelijkheden en kosten voor uitbesteding (administratieve) taken
- hoe adressenbestand leden opzetten
- hoe omgaan met geregistreerde persoonsgegevens
- wat doen met geregistreerde gegevens oud-leden
- waar meer informatie over ledenadministratie
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over ledenadministratie
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. ledenadministratie
- hoe en wat archiveren
- hoe en wanneer leden aanmelden bij bond

13. Communicatie

13.1 Intern

13.1.1 Interne communicatie

- welke middelen beschikbaar voor interne communicatie
- hoe interne communicatie verbeteren
- hoe bereikbaarheid meten en verbeteren
- hoe (optimaal) gebruikmaken van email

13.1.2 Clubblad

- hoe clubblad maken
- hoe voldoende kopij krijgen
- hoe verzending regelen
- welke voorbeeldrubrieken beschikbaar
- hoe redigeren
- hoe lay-out en opmaak verzorgen
- hoe vaak laten verschijnen
- hoe adverteerders werven
- wanneer drukken, wanneer kopiëren
- wanneer rondbrengen, wanneer versturen

13.2 Extern

13.2.1 Nieuwe media

- welke gebruiksmogelijkheden nieuwe media (internet, wap, sms etc.)
- welke gebruiksmogelijkheden kabelkrant
- welke mogelijkheden voor banners en advertenties op website
- welke voor- en nadelen aan gebruik nieuwe media
- hoe (optimaal) gebruikmaken van email
- hoe website opzetten en beheren
- hoe domeinnaam registreren
- welke provider inschakelen

13.2.2 PR

- hoe PR-beleid opzetten
- hoe aandacht pers krijgen en behouden
- welke informatie beschikbaar stellen aan pers
- welke pers-adressen beschikbaar
- hoe pers ontvangen bij wedstrijden/evenementen
- hoe persbericht schrijven en verspreiden
- hoe persconferentie organiseren
- hoe huisstijl ontwikkelen
- hoe advertentie maken en plaatsen

- hoe en waar stickers, buttons e.d. laten maken
- waar informatie beschikbaar over aantal adressen gemeente
- hoe folder maken en huis-aan-huis verspreiden
- hoe aanplakbiljetten/posters maken en waar ophangen
- hoe vliegtuigje met sleeptekst regelen
- hoe geluidswagen regelen
- hoe een kraam op de markt huren
- wanneer vergunning nodig voor reclame in openbaar
- wanneer (precario)belasting betalen voor reclame in openbaar

13.2.3 Sponsoring

- hoe, wanneer, welke sponsors werven
- hoe sponsorplan opstellen
- welke voor- en nadelen aan sponsoring
- hoe afspraken over sponsoring vastleggen
- welke financiële en juridische aspecten aan sponsoring
- wanneer sponsoring in geld, wanneer in natura
- hoe sponsoring in natura fiscaal en administratief behandelen
- in welke gevallen sponsorbijdrage factureren
- wanneer en hoeveel belasting afdragen over sponsorinkomsten
- wanneer sponsoruitgaven (voor sponsor) fiscaal aftrekbaar
- welke tegenprestatie aan sponsor bieden
- welke beperkingen met betrekking tot beschikbaar stellen adressen van leden aan sponsor
- hoe relaties onderhouden met sponsors
- welke reclame-mogelijkheden beschikbaar
- hoe en waar reclameborden (laten) maken
- hoe en waar reclame vlaggen (laten) maken
- hoe en waar sportkleding (laten) bedrukken
- welke beperkingen/voorwaarden stellen bonden voor reclame-uitingen op wedstrijdkleding en op/langs velden
- welke beperkingen/voorwaarden stellen media voor reclame-uitingen op wedstrijdkleding en op/langs velden
- hoe omgaan met sponsors die verplichtingen niet nakomen
- welke bemiddelings- en arbitragemogelijkheden bij geschillen over sponsoring
- waar meer informatie over sponsoring
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over sponsoring
- welke externe ondersteuning beschikbaar bij opstellen sponsorbeleid en werving sponsors

13.2.4 Belangenbehartiging

- welke mogelijkheden om belangen bij overheden en instanties te bepleiten
- hoe lobbyen
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over belangen behartigen en lobbyen

"Nieuwe wegen naar bekende vragen"

- welke mogelijkheden en voorwaarden voor aansluiting bij belangenorganisatie
- welke externe ondersteuning beschikbaar bij belangenbehartiging

14. Waarden en normen

14.1 Waarden en normen / fair play

- hoe aandacht schenken aan waarden en normen in omgang en activiteiten
- welke voorlichtingsmiddelen beschikbaar voor sporters over fair play
- hoe fair play bevorderen
- welke sancties bij onsportief gedrag
- welke richtlijnen/gedragsregels/gedragscode ter bevordering van fair play beschikbaar
- waar meer informatie en praktijkvoorbeelden over waarden en normen en fair play in de sport
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over waarden en normen in de sport
- welke externe ondersteuning beschikbaar m.b.t. waarden en normen in de sport
- welke subsidiemogelijkheden voor activiteiten i.h.k.v. waarden en normen in de sport

14.2 Pesten

- hoe pesten voorkomen en bestrijden
- welke richtlijnen/gedragsregels/gedragscode ter voorkoming en bestrijding van pesten beschikbaar
- welke voorlichtingsmiddelen beschikbaar voor sporters
- wat doen bij verdenking
- hoe omgaan met dader, slachtoffer en omgeving
- hoe pestgedrag sanctioneren
- wanneer en waar aangifte doen
- waar meer informatie over pesten
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over omgaan met pesten
- welke externe ondersteuning beschikbaar bij aanpak pestgedrag
- welke subsidiemogelijkheden voor activiteiten i.h.k.v. bestrijding pestgedrag

14.3 Vandalisme

- hoe vandalisme voorkomen en bestrijden
- welke richtlijnen/gedragsregels/gedragscode ter voorkoming en bestrijding van vandalisme beschikbaar
- hoe omgaan met dader, slachtoffer en omgeving
- hoe vandalisme sanctioneren
- hoe schade laten vergoeden
- hoe graffiti laten verwijderen
- wanneer en waar aangifte doen

14.4 Discriminatie

- welke richtlijnen/gedragsregels/gedragscode ter voorkoming en bestrijding van discriminatie beschikbaar
- welke voorlichtingsmiddelen beschikbaar voor sporters
- hoe discriminatie voorkomen en bestrijden
- hoe omgaan met dader, slachtoffer en omgeving
- hoe discriminatie sanctioneren
- wanneer en waar aangifte doen
- waar meer informatie over discriminatie
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over omgaan met discriminatie
- welke externe ondersteuning beschikbaar bij aanpak discriminatie
- welke subsidiemogelijkheden voor activiteiten i.h.k.v. discriminatiebestrijding

14.5 Seksuele intimidatie

- welke richtlijnen/gedragsregels/gedragscode ter voorkoming en bestrijding van seksuele intimidatie beschikbaar
- welke voorlichtingsmiddelen beschikbaar voor sporters
- hoe voorkomen en bestrijden
- wat doen bij verdenking
- hoe omgaan met dader, slachtoffer en omgeving
- hoe seksuele intimidatie sanctioneren
- wanneer en welke vertrouwenspersonen inschakelen
- wanneer en waar slachtofferhulp inschakelen
- wanneer en waar aangifte doen
- waar meer informatie over seksuele intimidatie
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over omgaan met seksuele intimidatie
- welke externe ondersteuning beschikbaar bij aanpak seksuele intimidatie
- welke subsidiemogelijkheden voor activiteiten i.h.k.v. preventie seksuele intimidatie

14.6 Religie

- hoe invulling geven aan religieuze achtergrond
- in hoeverre rekening houden met religieuze feestdagen bij planning activiteiten
- in hoeverre rekening houden met religieuze voorschriften (vasten, hoofddoek, voedsel)
- waar (meer) informatie over betekenis religie voor sport
- hoe meer kennis van en (meer) begrip voor (andere) geloofsovertuigingen sporters bevorderen

15. Gezondheid

15.1 Blessurepreventie

- welke maatregelen en voorzieningen nodig i.h.k.v. blessurepreventie
- welke voorlichtingsmiddelen beschikbaar voor sporters over blessurepreventie
- waar meer informatie en campagnemateriaal over blessurepreventie
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over omgaan met blessurepreventie
- welke externe ondersteuning beschikbaar bij blessurepreventie
- waar welke mogelijkheden voor sport(medische)keuringen
- welke subsidiemogelijkheden voor activiteiten inhk v blessurepreventie

15.2 Blessurebehandeling

- welke voorzieningen nodig voor blessurebehandeling
- welke voorlichtingsmiddelen beschikbaar voor sporters over blessurebehandeling
- waar meer informatie over blessurebehandeling
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over blessurebehandeling
- welke externe (sport)medische voorzieningen beschikbaar
- welke externe (sport)medische voorzieningen in de avonden en in de weekenden beschikbaar

15.3 Doping

- welke middelen verboden
- hoe omgaan met (vermeend) dopinggebruik
- welke voorlichtingsmiddelen beschikbaar voor sporters over doping en dopinggebruik
- waar meer informatie over doping en dopinggebruik
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over doping en dopinggebruik
- welke externe ondersteuning beschikbaar preventie en bestrijding doping en dopinggebruik
- welke subsidiemogelijkheden voor activiteiten i.h.k.v. dopingvoorlichting en -bestrijding

15.4 Gezonde leefstijl

- welke algemene voorlichting over sport en bewegen geven
- welke voorlichtingsmiddelen beschikbaar voor sporters over gezonde leefstijl
- welke algemene voorlichting over voeding(ssupplementen) en dieet geven

- welke regels hanteren mbt alcoholgebruik en -verstrekking
- welke maatregelen mogelijk om alcoholgebruik te matigen
- welke regels hanteren mbt roken en verkoop van rookwaren
- welke maatregelen mogelijk om roken te beperken
- welke regels hanteren m.b.t. druggebruik
- welke maatregelen mogelijk om druggebruik te beperken
- wanneer en hoe informeren over alcohol, roken, druggebruik
- waar meer informatie over gezonde leefstijl en voeding
- waar en welke cursussen, opleidingen en themabijeenkomsten over gezonde leefstijl
- welke externe ondersteuning beschikbaar propageren gezonde leefstijl
- welke subsidiemogelijkheden voor activiteiten i.h.k.v. gezonde leefstijl

15.5 Seropositiviteit en aids

- hoe omgaan met (omgeving van) seropositieve sporter
- waar meer informatie over aids, seropositiviteit en sport

Bijlage 1 Deelnemers expertmeeting

Aan de expertmeeting, gehouden op 7 februari 2002 (NISB), hebben de volgende personen deelgenomen:

- De heer B. van den Broek (Judo Bond Nederland)
- Mevrouw L. Dijkstra (Gelderse Sport Federatie)
- De heer H. Ferwerda (Sport Service Centrum Deventer)
- De heer M. de Haan (Bots)
- De heer A. van der Heijden (Sportservice Noord-Brabant)
- De heer R. Hendriks (Sportservice Noord-Brabant)
- De heer J. Hoyng (Interprovinciale Organisatie Sport)
- De heer F. Jibben (Koninklijk Nederlands Watersport Verbond)
- Mevrouw J. Kuipers (Sportpunt Breda)
- Mevrouw M. van Meeuwen (Nederlandse Katholieke Sportfederatie)
- Mevrouw P. ten Pas (Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond, District Oost)
- De heer P. Potter (Nederlandse Culturele Sportbond)
- Mevrouw A. Verburg (Nederlandse Christelijke Sport Unie)
- De heer M. Verstraten (Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie)

Bijlage 2 Verenigingsbestuurders en sportbuurtwerkers betrokken bij de inventarisatie

Overzicht van verenigingsbestuurders en sportbuurtwerkers die in de laatste ronde feedback hebben gegeven op de inventarisatie:

- De heer H. Arts (Hockeyclub Arnhem)
- De heer G. Biesterbos (RKSV Volkel)
- de heer C. Boot (Basketbalbolwerk Eindhoven)
- De heer L. Bouwman (Roei en zeilvereniging Daventria)
- De heer R. Brummel (v.v. Oene)
- De heer J. van Dijk (Wevoc)
- Mevrouw C. Dijkshoorn (Judoclub Berlicum)
- De heer H. Giesen (Nieuwe Turn Kring Apeldoorn)
- De heer G. Gudden (Sportclub Westervoort)
- De heer T. Harpenslager (ZVW'74)
- Mevrouw J. van Kalmthout (Zwemvereniging De Dokkelaers)
- Mevrouw R. Keijzer (Filtech five)
- De heer P. Koevoets (DSE Voetbal)
- De heer A. de Kroon (Hockeyclub Helmond)
- De heer J. Mulstege (De Tubanters 1897)
- De heer H. Oerbekke (M.H.C. Oedenrode)
- De heer A. van de Sande (Best Vooruit)
- Mevrouw M. Schoones (Bots)
- De heer C. Thomassen (Judoclub Berlicum)
- De heer H. van der Veen (NCS)
- Mevrouw M. Vinke (Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie)
- Mevrouw C.M. de Wit (Tennisvereniging Engelen)
- ?? (Tennisvereniging) **[hoyn]**